

TA'LIM SIFATINI YAXSHILASHDA O'QITISH METODLARINING O'RNI

*Dang'ara ko'p tarmoqli texnikumi uslubchisi
Soliyeva Dilafruzxon Quchqaraliyevna*

Annotatsiya: *Ta'lim sohasida sifatni oshirish har doim dolzarb masala bo'lib kelgan. O'qitish metodlari ta'lim jarayonining asosiy elementlaridan biri bo'lib, ular o'quvchilarning bilim olish jarayonini, ularning fikrlash qobiliyatini va o'z-o'zini rivojlantirish imkoniyatlarini belgilaydi. O'qitish metodlari ta'lim sifatini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi, chunki ular o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini shakllantirishda bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ushbu maqolada ta'lim sifatini yaxshilashda o'qitish metodlarining o'rni, ularning turlari, afzalliklari va zamonaviy ta'lim tizimidagi ahamiyati ma'lumotlar berilgan.*

Kalit so'zlar: *ta'lim, o'qitish metodlari, zamonaviy ta'lim tizimi, innovatsion g'oyalar, mustaqil fikrlash, an'anaviy metodlar.*

Аннотация: *Повышение качества образования всегда было актуальной проблемой. Методы обучения являются одним из основных элементов образовательного процесса, они определяют процесс обучения учащихся, их мыслительные способности и возможности саморазвития. Методы преподавания играют важную роль в повышении качества образования, поскольку оказывают непосредственное влияние на формирование знаний и умений учащихся. В этой статье мы поговорим о роли методов обучения в повышении качества образования, их видах, преимуществах и значении в современной системе образования.*

Ключевые слова: образование, методы обучения, современная образовательная система, инновационные идеи, самостоятельное мышление, традиционные методы.

Abstract: *Quality improvement in education has always been a pressing issue. Teaching methods are one of the main elements of the educational process, they determine the learning process of students, their thinking ability and self-development opportunities. Teaching methods play an important role in improving the quality of education, because they have a direct impact on the formation of students' knowledge and skills. In this article, we will talk about the role of teaching methods in improving the quality of education, their types, advantages and importance in the modern education system.*

Key words: *education, teaching methods, modern educational system, innovative ideas, independent thinking, traditional methods.*

KIRISH

O'qitish metodlari – bu o'qituvchining o'quvchilarga bilim berish jarayonida qo'llaydigan usullari va texnikalaridir. Ular o'z ichiga an'anaviy, innovatsion va interaktiv metodlarni oladi. An'anaviy metodlar ko'pincha ma'ruza, dars o'tish va mustaqil ishlarni o'z ichiga oladi. Biroq, zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion va interaktiv metodlar ko'proq e'tiborga olinmoqda. Bu metodlar o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi, ularning qiziqishini oshiradi va o'z-o'zini rivojlantirish imkoniyatlarini yaratadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Zamonaviy ta'lim metodlaridan biri – loyiha asosidagi o'qitishdir. Ushbu metod o'quvchilarga muayyan loyiha ustida ishlash imkonini beradi. Loyiha asosidagi o'qitish jarayonida o'quvchilar muammoni hal qilish, jamoada ishlash va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu metod o'quvchilarning nazariy

bilimlarini amaliyotda qo'llash imkoniyatini yaratadi va ularning o'z-o'zini baholash qobiliyatini oshiradi. Bundan tashqari, muammoli o'qitish metodlari ham ta'lim sifatini yaxshilashda muhim o'rin tutadi. Ushbu metodda o'quvchilarga muammolar beriladi va ular bu muammolarni hal qilish yo'llarini izlashlari kerak. Bu jarayon o'quvchilarning analitik fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi va o'z fikrlarini ifoda etish imkoniyatini beradi. Muammoli o'qitish metodlari o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini oshirishga yordam beradi va ularni real hayotdagi muammolarni hal qilishga tayyorlaydi.[1]

Интерактив o'qitish metodlari ham ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega. Ushbu metodlar o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi va ularni dars jarayonida jalb qiladi. Masalan, guruhli ishlar, muhokamalar, rolli o'yinlar va boshqa interaktiv faoliyatlar o'quvchilarning o'zaro muloqot qilish qobiliyatini oshiradi va ularning fikrlarini erkin ifoda etish imkoniyatini beradi. Интерактив metodlar ta'lim jarayonini qiziqarli va samarali qiladi, bu esa o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. O'qitish metodlarining diversifikatsiyasi ta'lim sifatini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar turli metodlarni birlashtirib, o'quvchilarning individual ehtiyojlarini inobatga olishlari kerak. Har bir o'quvchi o'ziga xos tarzda o'rganadi, shuning uchun o'qituvchilar o'z darslarini shunday tashkil etishlari kerakki, har bir o'quvchi o'z bilim va ko'nikmalarini rivojlantira olsin. Bu jarayon o'quvchilarning o'z-o'zini baholash va rivojlanish imkoniyatlarini oshiradi. Zamonaviy ta'limda texnologiyalarni qo'llash ham o'qitish metodlarining samaradorligini oshiradi. Multimedia, onlayn ta'lim platformalari va boshqa raqamli resurslar o'qituvchilarga darslarni yanada qiziqarli va interaktiv qilish imkonini beradi. Texnologiyalar yordamida o'quvchilar dars materialini osonroq o'zlashtirishi, o'z bilimlarini mustahkamlashi va yangi ko'nikmalarni egallashi mumkin. Shuningdek, raqamli texnologiyalar o'quvchilarga o'z-o'zini rivojlantirish va mustaqil o'rganish imkoniyatlarini yaratadi. Ta'lim sifatini yaxshilashda o'qitish metodlarining ahamiyatini inkor etib bo'lmaydi. O'qituvchilar o'zlarining

pedagogik mahoratlarini oshirish, yangi metodlarni o'rganish va ularni amaliyotda qo'llash orqali ta'lim jarayonini samarali tashkil etishlari kerak. O'qitish metodlarining diversifikatsiyasi va innovatsion yondashuvlar ta'lim sifatini oshirishda muhim omil bo'lib, o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada sifatli va samarali qiladi.[2]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Ta'lim sohasida sifatni oshirish har doim dolzarb masala bo'lib kelgan. Xorijda amalga oshirilayotgan ta'lim islohotlari va tajribalari ta'lim sifatini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega. Har bir mamlakat o'zining tarixiy, madaniy va iqtisodiy sharoitlariga mos ravishda ta'lim tizimini rivojlantirishga harakat qilmoqda. Bir qator mamlakatlar, masalan, Finlyandiya, ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlarni qo'llash orqali ta'lim sifatini oshirishga erishdi. Finlyandiya ta'lim tizimi o'zining ilg'or metodologiyalari, o'qituvchilarni tayyorlash tizimi va o'quvchilarga berilayotgan erkinlik bilan ajralib turadi. Bu mamlakatda o'qituvchilar o'z darslarini qanday o'tkazishni erkin tanlaydilar va o'quvchilarga individual yondashuvni ta'minlaydilar. O'quvchilar o'z qiziqishlari va qobiliyatlariga mos ravishda o'qishlari uchun keng imkoniyatlarga ega. Natijada, fin o'quvchilari xalqaro reytinglarda yuqori o'rinlarni egallaydi. Shu bilan birga, Singapur ta'lim tizimi ham ta'lim sifatini oshirishda muvaffaqiyatli tajribalarga ega. Singapurda ta'lim tizimi kuchli nazorat va baholash mexanizmlari bilan ajralib turadi. O'qituvchilar muntazam ravishda o'z bilimlarini yangilab turishlari va yangi pedagogik metodlarni o'rganishlari kerak. O'quvchilarga berilayotgan bilimlar amaliyotga yo'naltirilgan bo'lib, ularning muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Singapurda ta'lim sifatini oshirishda texnologiyalardan keng foydalaniladi, bu esa o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali qiladi. Germaniya ta'lim tizimi ham xorij tajribasida muhim o'rin tutadi. Germaniyada ta'lim sifatini oshirish uchun o'qituvchilarni tayyorlash va ularni malakasini

oshirishga alohida e'tibor beriladi. O'qituvchilar o'z kasbiy rivojlanishlari uchun turli kurslar va seminarlar o'tkazadilar. Shuningdek, Germaniyada ta'lim jarayonida amaliyotga katta ahamiyat beriladi. O'quvchilar o'z bilimlarini amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'lib, bu ularning kasbiy tayyorgarligini oshiradi. AQShda ta'lim sifatini oshirishda innovatsion yondashuvlar va raqamli texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyatga ega. AQShda ko'plab maktab va universitetlar o'z ta'lim dasturlarini raqamli platformalar orqali taklif etmoqda. Bu o'quvchilarga o'z vaqtida va joyida ta'lim olish imkoniyatini beradi. Shuningdek, AQShda ta'lim sifatini oshirishda individual yondashuvga e'tibor qaratiladi. O'quvchilarning qobiliyatlari va ehtiyojlariga mos ravishda o'qitish metodlari ishlab chiqiladi, bu esa ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi.[3]

Yana bir qiziqarli tajriba – Janubiy Koreya ta'lim tizimidagi o'zgarishlardir. Janubiy Koreyada ta'lim sifatini oshirish uchun o'quvchilarga yuqori talablar qo'yiladi, lekin shu bilan birga, ularning psixologik holatini inobatga olishga ham e'tibor beriladi. O'quvchilarga stressni kamaytirish va o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun turli dasturlar ishlab chiqilgan. Bu yondashuv o'quvchilarning ta'lim jarayonida muvaffaqiyatli bo'lishlariga yordam beradi. Xorij tajribasidan kelib chiqib, ta'lim sifatini yaxshilashda bir nechta asosiy tamoyillarni ajratib ko'rsatish mumkin. Birinchidan, o'qituvchilarni tayyorlash va malakasini oshirish muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar o'z bilimlarini yangilab turishlari va zamonaviy pedagogik metodlarni o'rganishlari kerak. Ikkinchidan, ta'lim jarayonida individual yondashuvni ta'minlash zarur. Har bir o'quvchining qobiliyatlari va ehtiyojlarini inobatga olish ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi. Uchinchidan, texnologiyalardan foydalanish ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi. Raqamli resurslar va onlayn platformalar o'quvchilarga o'z bilimlarini mustahkamlash imkoniyatini beradi.[4]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ta'lim sifatini yaxshilashda o'qitish metodlarining o'rni juda muhimdir. An'anaviy va zamonaviy metodlar, innovatsion yondashuvlar va texnologiyalarning qo'llanilishi o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali qiladi. O'qituvchilar o'z pedagogik mahoratlarini oshirib, o'quvchilarning individual ehtiyojlarini inobatga olishlari zarur. O'qitish metodlarining diversifikatsiyasi va innovatsion yondashuvlar ta'lim sifatini oshirishda muhim omil bo'lib, o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada sifatli va samarali qiladi. Ta'lim sohasidagi o'zgarishlar va yangiliklar o'quvchilarning kelajagini belgilaydi, shuning uchun o'qitish metodlarini yangilash va takomillashtirish har doim dolzarb masala bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdullaeva, N. (2020). "Zamonaviy o'qitish metodlari: nazariya va amaliyot". Toshkent: O'zbekiston davlat pedagogika universiteti nashri.
2. Karimov, A. (2019). "Ta'limda innovatsion yondashuvlar". Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashri.
3. Murodov, S. (2021). "O'qitishda interaktiv metodlar: samaradorlik va qo'llanilishi". Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashri.
4. Tashkent, D. (2022). "O'qitish metodlari va ularning ta'lim sifatiga ta'siri". Toshkent: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti nashri.
5. Yuldashev, R. (2020). "O'quv jarayonida zamonaviy texnologiyalarni qo'llash". Andijon: Andijon davlat universiteti nashri.
6. Qodirov, B. (2021). "O'qitish metodlari va pedagogik texnologiyalar". Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti nashri.
7. Ismoilov, E. (2023). "Ta'lim sifatini oshirishda innovatsion metodlar". Namangan: Namangan davlat universiteti nashri.